

קונם יין פרק שמיני נדרים

(א) ר"ה ט. ערכין יב: לג.
 (ב) [לעיל יט.]. א ד ש"ן
 למתני' דלעיל, ד ש"ן
 למתני' דלעיל, (ג) [קוף פי
 המשנה ש"ן לע"ז].
 (ד) [מכאן ש"ן לע"ז].
 (ה) בק"י פ"ח א"ח י"ד ה"ג
 ד"ל אב.

תורה אור השלם

1. וקדשתם את שנת
 החמישים שנה וקראתם
 דרוך בארץ לכל ישיבה
 יובל הוא תהיה לכם
 ושבחתם איש אל אחיו
 ואיש אל משפחתו
 תשבה ויקרא בה י
 2. שש שנים תזרע שדך
 ושש שנים תזמר ברכך
 ואספת את תבואתך:
 ויקרא בה ג
 3. ורצית את ברכתך
 לקבץ בשדה הששית
 ורצית את תבואתה
 לשלש השנים:
 וקרא בה כה

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה אילמא וכו'
 משמע דהשנה זו:
 (ב) ד"ה שנת חמשים וכו'
 ומתיר בשנת כ"ל ויבית
 נמי מנחם: (א) ד"ה וחי
 אהת מונה שנת חמשים
 ואהת. י"ב ע"ן מה ש"י
 רש"י בראש השנה דף ק' וחי
 (ד) ד"ה אמר לכה וכו' וחי
 נמי למתני' יובל אינו עולה
 למנין שבעת כ"ל:

גליון הש"ס

גמ' דר"מ סבר לא מפיקיל
 ע"ן לעיל דף י' ע"ב:
 ברוך"ן ד"ה אסור בה
 פשיטא דהשנה. ע"י רב.
 ירמיה כח ז:

תוספות

הלך אחר רוב שנים.
 ולא אית בכו עיבור
 וכסדר בשבעת ואסר בחדש
 העיבור יהיה מותר בחדש
 אחד לפני ראש השנה קמ"ל
 דכונה עד סופה קמ"ח
 שנה: י"ן שאני בוים
 יובל. י"ה דמ"י ומיעי
 כי אמר היובל ומיעי
 [שעומד] בנאמץ היובל
 בשנה ומיתקד עד סוף
 היובל ומיעיאל כשניש
 שנת היובל כלפי חמשים
 ומיתקד או ללחצר ושי
 אי נמי לפי' עני דפרשית
 בתמני' עומד בשנת יובל
 עממו מיעיב ליה אם נאסר
 בה דלא כלפי חמשים ולא
 נתווון לאסור אלא בחמיו
 הכה עליו: ת"ש. מפלוגתא דר' יהודה ורבנן דמניא שנת חמשים ואי אהת מונה ואי אהת נמי
 כלפי שנה י"ז נמנה לאחרי בשמיטה ור' יהודה כלאחר חמשים: [ומין באן] אלא חמש. כגון בשבעת ראשון שממנו ליובל אחרי כשיעור ה' שנים עם שנת היובל יהיה שמיטה ויובל אסור בזריעה ומשמע להו בקרא
 מיירי בכל השמיטות אף בשמיטה הסמוכה לו: לרברבם. שאהת ספורים להעמיד מתקרא אף בשמיטה הסמוכה ליובל הי אמר ועשת את הפזוזה לשלש השנים ומיעי בכל שמיטה ושמיטה ששנה ששית מתקפת
 לעמלה לשביעית ולשמינית עד אחר קציר וכו' אף ארבעה בשמיטה הסמוכה ליובל לפניה בשביעית ויובל אסורין בזריעה ועד שנה שאחר היובל ושנה ששית הרי כאן ארבע: אלא כו'. ולא בכל שמיטות איירי כלומר
 משמקין י' מתקרא דשש שנים איכא לאוקומי בשאר שני שבעת שנאמץ היובל: למימרא [דרבי מאיר כו'] כדפרשית בתמניתין:

אילימא דקסני. דלמחר השנה למה לי למימרא פשיטא כיון דלמחר
 השנה משמע (א) השנה זו קאמר ועיצורה נמי בכלל הוי: ולא איס
בכו עיבור. ולא לימסר בעיצורה קא משמע לן: היה עומד
 בשנה של יובל והיה אומר קונם יין שאיני טועם יובל מנה: שנת
חמשים כלפני חמשים. ומותר
 (ב) נמי בשנת חמשים דלאיה לאו
 קאמר עליויה אלא ללחצר חמשים או
 בשנת חמשים נמי אסור דבשנת
 חמשים מתחיל יובל הבא: ואי אהת
מונה שנת חמשים ואהת (ג). שלל
 מתחיל למנות ז' שנים של שמיטה
 הבאה בשנת היובל עממה שלא תהא
 מונה אחת לשנת ג' ולשנה הבאה
 אחריה שנת ג'א שניה אלא לשנת
 חמשים ואחת תהא מונה אחת ושנת
 ג' עממה נמנית ליובל שעבר שאין
 עולה למנין שבעת הבא כדאמרין:
יובל עולה למנין שבעת. דשנת חמשים
 עולה לכאן ולכאן: אמרו לו וכו'.
 אם כן ששנת יובל עולה למנין שבעת
 אינו אלא חמשה בשבעת ראשון של
 יובל והשנה שהיא לראשונה שהיא
 יובל אסור לזרוע בה והשביעית נמי
 אסורה שהיא שמיטה ואינה אלא
 חמשה לזריעה: אמר לכה לזריעה
הרי הוא אומר ועשה אם הסבואה
לשלש השנים. שנה ששית ושנה
 שביעית ושמינית עד קצירתה ואי [נמין]
 אמרת (ד) אין יובל עולה למנין

שבעת הרי כאן ארבעה שנים שאריכה לעשות לארבע שנים כי"ד שנת
 מ"ח היא ששית ותבואה שלה לזריעה לששית עממה ולשנת ארבעים
 ותשע שהיא שמיטה ולשנת חמשים שהוא יובל ולשנת חמשים ואחת
 עד הקציר הרי ארבע שנים. והאי פירכא לזריעה הכלל היא לזריעה
 יהודה נמי איכא למיפדך דאע"ג דלמחר יובל עולה למנין מכל מקום
 אסור הוא בזריעה והווי נמי ארבע שנים: אלא. לזריעה הכלל ליכא
 לאוקומי להאי קרא אלא בשאר שני שבעת שש השמיטות ולא בשמיטה
 שביעית של יובל ולא קריה כלל לא לזריעה ולא לזריעה נמי דפרכת
 לי שש שנים אוקומין ליה לקרא בשאר שני שבעת שש שמיטות ולא
 בשמיטה הראשונה הסמוכה ליובל: ב"רנ"ג: אמר קונם יין שאיני טועם
עד הפסח אסור עד שיגיע. לזריעה: כלל: עד שיהא אסור עד שילא.
 דמשמע דלמחר עד שילא כל הפסח: עד פני פסח. משמע עד שיגיע
 ומשמע עד שילא: עד שיגיע. דקסבר לא מעייל איניש נפשיה
 לספקא

דנאי דאיכא למימרא דעד פני עד רגע אחד לפני סוף יום האחרון של
 פני ושלשי ושאר ימי הפסח וכי קאמר עד פני הפסח לפני יום ראשון קאמר: רבי יוסי אומר עד שילא. דקצירא ליה דמחית איניש
 נפשיה לספקא: (ג) עד הקציר עד הזביר עד המסיק אינו אסור אלא עד שיגיע. כלומר שאילו אומר עד שיהא ודקדקתי עממא: זה הכלל
כל שזמנו קצוה. כלומר שיש להשמכתו זמן קצוה כגון פסח שקצוה בו תורה שבעה ימים כי אמר עד שיהא אסור עד שילא דמיון דיע
 זמן המשך ואיסורו אסור עממו בו וכל שאין זמנו קצוה כגון קציר וזביר שאין להם זמן קצוה שיהו נמשכין אותם זמן ולא יותר אפי' אמר
 עד שיהא אינו אסור אלא עד שיגיע שאין אדם אסור עממו זמן שאין לו קצוה: ג'א' למימרא (מאי) דר' מאיר סבר לא מעייל איניש
נפשיה לספקא וכו'. כדפרשית בתמניתין: (ד) שני כפי צוות. משתי נשים גדולה וקטנה לכל כה וכה: כוון אסורו. דאיכא לספקוי דילמא
 גדולה שזכת שניה קאמר. אלמא מחית איניש נפשיה לספקא: כוון מותרו. דלא מחית איניש נפשיה לספקא וכי קאמר גדולה אמרין
 דולאי גדולה שבגדולות קאמר: מוחלפם בשניה. כאן החליפו שמיטת: והסניא. בנימוחא: ולענין הלכה כיון דמפיקין להו וקיימא לן [בסנהדרין כו:] דר"מ
 ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי נקטינן בזמנא עד פני הפסח שאינו אסור אלא עד שיגיע ואע"ג דכפ' האומר דקדושין רמין נמי הני מתני' אהדדי
 ומסקין התם (דף סה.) לעולם לא תיפוך דמתני' לאו דמעייל איניש נפשיה לספקא פליגי אלא בלישנא בעלמא פליגי דר"מ סבר עד פני הפסח
 עד

שבעת * פשיטא דהשנה עד ראש השנה משמע: ושמע מינה שנה
 כהשנה. דאי דיניה כשנה אחת לא מתקד בעצורה אלא בשנים עשר
 חדש כרוב שנים: מהו דמימא הלך אחר רוב שנים. דליה צק
 עצור ונימא דאע"ג דלמחר השנה לא לימסר אלא כרוב שנים קמ"ל:
 ולענין הלכה כיון דבעינן לא
 אפשיטא נקטינן לתומרא דיוס כיוס
 אחד דמי ואסור מעת לעת:
 איבעיא לכו אמר קונם יין שאני
 טועם יובל מאי. לאו דקאמר כהדין
 לישנא דהא כיון דלא אפשיטא בעינן
 דלעיל כי אמר יובל כיובל אחד דיניה
 ולא שייך למבעיא אי שנת חמשים
 כלפני חמשים או כלאחר חמשים
 אלא הכא בזמנא יובל זה עסקינן
 ולא דק בלישניה משום דיעיקר בעינן
 לימא אלא אי שנת חמשים כלפני
 חמשים שאינה כלל לחשבון יובל הבא
 שאין עושין שמיטה עד חמשים ושבע
 הילכך גורד דקאי בנאמץ יובל ואמר
 יובל זה מיתקד בה או כלאחר
 חמשים שאותה שנה עולה לחשבון
 שמיטה שלאחר חמשים ונודר מותר
 בה שאין שנת חמשים מכלל יובל
 שעבר: ולא שנת חמשים ואהת.
 שאין שנת חמשים נמנית לענין
 שמיטה עד שתהא נמנית בשנת
 חמשים של יובל שעבר ולשנה אחת
 של שמיטה שאחר אותו יובל:
 הרי הוא אומר שש שנים טועם וכו'.

אילימא בדקדקתי למה לי למימרא אלא לאו
 דאמר שנה אלמא שנה כהשנה דמי ויום
 נמי כהיום דיניה לא לעולם דאמר השנה
 ומהו דתימא הלך אחר רוב השנים ולא אית
 בהו עיבור קא משמע לן איבעיא להו אמר
 יין שאני טועם יובל מאי שנת חמשים
 כלפני חמשים או כלאחר חמשים ב"ר"ש
 דתניא פלוגתא דרבי יהודה ורבנן יוקדשתם
 את שנת החמשים שנה שנת החמשים אתה
 מונה ואי אתה מונה שנת החמשים ואחת
 מכאן אמרו יובל אינו עולה למנין שבעת
 רבי יהודה אומר יובל עולה למנין שבעת
 אמרו לו לרבי יהודה הרי הוא אומר שש
 שנים תזרע שדך ואין כאן אלא חמש אמר
 להם לדבריהם הרי הוא אומר י' ועשת את
 התבואה לשלש השנים הרי כאן
 ארבע אלא איכא לאוקמה בשאר שני
 שבעת דילי נמי איכא לאוקמה בשאר שני
 שבעת: עד הפסח אסור כו': למימרא
 דרבי מאיר סבר (ג) לא מעייל איניש נפשיה
 לספקא

דמשמע דלעולם קודם איסור שביעית מותר לזרוע שש שנים
 ולזריעה בשמיטה שלאחר היובל אינו מותר אלא חמש שנים שרי
 היובל אסור בזריעה וכשיגיעו שש שנים תהא שנה ששית שנת
 השמיטה: לזריעה. דקצירא לכו דקרא כזולוהו שנים משמע
 הרי הוא אומר ועשת התבואה לשלש השנים ועל כרחין ליכא
 לאוקמיה בשמיטה של שנת מ"ט שהרי זרע של מ"ח קציר שסיפק
 מ"ח ומ"ט וי' ונ"א עד הקציר של ג"א אלא איכא לאוקמיה בשאר
 שני שבעת שאינו סמוך ליובל מלפניו וזכי האי גונא סגי בשלש שנים
 שהזרע של ששית סיפק לששית ולשביעית ולשמיטת עד הקציר:
 דילי נמי. האי קרא דשש שנים טועם דקא מקמייהו לי מיעייה איכא
 לאוקמה בשאר שני שבעת שאינו סמוך ליובל מאחריו: ב"רנ"ג: ז' עד
 הפסח אסור עד שיגיע. דלשון בני אדם משמע עד ולא עד בכלל:
 עד שיהא אסור עד שילא. דמשמע עד שיהא כולו: עד פני
 הפסח ר' מאיר אומר אסור עד שיגיע. דקצירא ליה לרבי מאיר
 של פסח קאמר לא אמרין דלא מחית איניש נפשיה לספקא דיוס
 רבי יוסי אומר עד שילא. דקצירא ליה דמחית איניש
 נפשיה לספקא: (ג) עד הקציר עד הזביר עד המסיק אינו אסור אלא עד שיגיע. כלומר שאילו אומר עד שיהא ודקדקתי עממא: זה הכלל
כל שזמנו קצוה. כלומר שיש להשמכתו זמן קצוה כגון פסח שקצוה בו תורה שבעה ימים כי אמר עד שיהא אסור עד שילא דמיון דיע
 זמן המשך ואיסורו אסור עממו בו וכל שאין זמנו קצוה כגון קציר וזביר שאין להם זמן קצוה שיהו נמשכין אותם זמן ולא יותר אפי' אמר
 עד שיהא אינו אסור אלא עד שיגיע שאין אדם אסור עממו זמן שאין לו קצוה: ג'א' למימרא (מאי) דר' מאיר סבר לא מעייל איניש
נפשיה לספקא וכו'. כדפרשית בתמניתין: (ד) שני כפי צוות. משתי נשים גדולה וקטנה לכל כה וכה: כוון אסורו. דאיכא לספקוי דילמא
 גדולה שזכת שניה קאמר. אלמא מחית איניש נפשיה לספקא: כוון מותרו. דלא מחית איניש נפשיה לספקא וכי קאמר גדולה אמרין
 דולאי גדולה שבגדולות קאמר: מוחלפם בשניה. כאן החליפו שמיטת: והסניא. בנימוחא: ולענין הלכה כיון דמפיקין להו וקיימא לן [בסנהדרין כו:] דר"מ
 ורבי יוסי הלכה כרבי יוסי נקטינן בזמנא עד פני הפסח שאינו אסור אלא עד שיגיע ואע"ג דכפ' האומר דקדושין רמין נמי הני מתני' אהדדי
 ומסקין התם (דף סה.) לעולם לא תיפוך דמתני' לאו דמעייל איניש נפשיה לספקא פליגי אלא בעלמא פליגי דר"מ סבר עד פני הפסח
 עד

מו א מיי פ"י מהל'
 מרס ה"ד ד סמג
 לאון רמב טו"ש"ע י"ד סי'
 כ"כ סעי' ו'
 מו ב מיי שם הל"ה:
 ז' א ג' מיי פ"י מהל'
 שמיטה ויובל הל"ז:

פירוש הרא"ש

למה לי למימרא. פשיטא
 דחדש העיבור הוא בכלל
 השנה דבין פסחא ובין
 מעוברת קרויה שנה: אלא
 לאו דאמר שנה. ואנן
 אורחיה קא משמע לן
 דשנה כהשנה ואינו אסור
 אלא עד משלוש השנה
 דאי הוי כמו שנה אחת
 כיון דנאסר עד פוך שנה
 אחרת זמון הוי מאי
 דאי הוי כמו שנה אחת
 דתימא הלך אחר רוב
 השנים. ולא היה דבשמו
 אלא עד משלוש (א) כולו:
 יובל מאי. אם אמר יובל זה
 מותר בשנת היובל או לא:
 תא שבע. דפלוגתא דר'
 יהודה ורבנן היא: שנת
 חמשים אתה מונה ואי
 אתה מונה שנת חמשים
 ואחד. לומר שנת חמשים
 אחת מונה לתשלום יובל
 שעבר ואי אהת מונה אחת
 להיות אחד ליובל הבא
 שהיא נקבלת מחילת שנת
 השמיטה הבא: ורבי יהודה
 סבר דיובל היא תחלת
 שביעית הבאה. הלכך
 לזריעה אסור בשנת היובל
 לר' יהודה מותר: ואין
 בראי אלא חמש. בשמיטה
 ראשונה של יובל: אמר
 להם לדבריהם. דבעינן
 לפרושי דשבע שנים בכל
 השמיטות איירי ואמטו
 להי אקשונו י' מקשי נמי
 לזריעה ועשת את התבואה
 לשלש השנים דלא מניחו
 לאוקומי בכל השנים שהיה
 לזריעה שנים לעממה
 ולשנה שביעית ולשנת היובל
 ולשנה שלאחר היובל עד
 הקציר: בתנ"ג עד הפסח
 אסור עד שיגיע. משום
 דכסיפא ש"ן למתני אסור
 נקט ברישא נמי אסור: עד
 שיהא אסור עד שיגיע. דמשמע
 לו זמן שאסור
 הווי: עד פני הפסח.
 ויש משמעו זה שלשה
 עניינים איכא למימרא עד
 פני ימים הראשונים דהיינו
 עד שיגיע ואיכא למימרא עד
 פני ימים האחרונים ויהיה
 מותר בימים האחרונים
 ואיכא למימרא עד פני
 פסח היינו עד שילא
 וקאמר רבי מאיר עד
 שיגיע דלא מעייל איניש
 נפשיה: